

PRESSITEADE nr 8/26

Luxembourg, 27. jaanuar 2026

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-271/23 | komisjon vs. Ungari (kanepi ümberklassifitseerimine)

Liikmesriigi kohustuste rikkumine: kuna Ungari hääletas nõukogu ühise seisukoha vastu kanepi ümberklassifitseerimise kohta, rikkus ta liidu õigust

Ungari, kes ei saa tugineda ühise seisukoha õigusvastasusele, eiras liidu ainuvälispädevust selles valdkonnas ja lojaalse koostöö põhimõtet

Euroopa Liidu Nõukogu võttis 2020. aasta novembris vastu otsuse¹ ühise seisukoha kohta, mille liikmesriigid pidid Euroopa Liidu nimel võtma ÜRO narkootiliste ainete komisjoni eelseisval istungjärgul². Ühine seisukoht puudutas muu hulgas kanepi ja kanepiga seotud ainete klassifikatsiooni muutmist ÜRO narkootiliste ainete konventsioonis ja psühhotroopsete ainete konventsioonis tulenevalt Maailma Tervishoiuorganisatsiooni (WHO) soovitusel. Nende soovitude üle hääletamisel hääletas Ungari esindaja viisil, mis oli vastuolus nõukogu kindlaksmääratud ühise seisukohaga, ning tegi lisaks isegi avalduse, mis rääkis ühisele seisukohale vastu.

Reaktsioonina sellele olukorrale esitas Euroopa Komisjon Ungari vastu liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi. Komisjoni hinnangul rikkus Ungari liidu ainuvälispädevust, nõukogu otsust ühise seisukoha kohta ning lojaalse koostöö põhimõtet. Enda kaitseks väitis Ungari peamiselt, et nõukogu otsus on õigusvastane.

Euroopa Kohus nõustus oma kohtuotsuses komisjoniga ja leidis, et Ungari on rikkunud liidu õigusest tulenevaid kohustusi.

Euroopa Kohus märkis, et nõukogu raamotsuses³ uimastiäri kohta on mõiste „uimasti“ määratletud viitega eespool nimetatud ÜRO konventsioonidele⁴. Seega **otsused, millega muudetakse nendes konventsioonides nimetatud ainete klassifikatsiooni**, võivad mõjutada nende karistuste kohaldamist, mis on ette nähtud raamotsuses, mistõttu võivad need otseselt mõjutada ja muuta liidu õigust. Selle seisukoha kujundamine, mille liikmesriigid peavad liidu nimel selliste otsuste suhtes võtma, **kuulub seega liidu ainupädevusse⁵, mida Ungari kõnealusel juhul eiras, kui ta tegutses nii, nagu ta tegutses**. Sel viisil rikkus liikmesriik ka ühist seisukohta käsitlevat nõukogu otsust, mis on vastu võetud kõnealust ainupädevust teostades.

Lojaalse koostöö põhimõtte⁶ kohaselt on liikmesriigid kohustatud aitama kaasa liidu eesmärkide saavutamisele ja hoiduma mis tahes meetmetest, mis võiksid ühiste eesmärkide saavutamist ohustada. Kuna kõnealusel juhul **hääletas Ungari** rahvusvahelises organis **nõukogu ühise seisukoha vastu, kahjustas Ungari seda põhimõtet ning liidu ja selle liikmesriikide ühtse rahvusvahelise esindatuse põhimõtet**. Nimelt, distantseerudes nõukogus välja töötatud ühisstrateegiast, nõrgendas ta liidu läbirääkimisjõudu teiste konventsiooniosaliste suhtes.

Lõpuks täpsustas Euroopa Kohus, et **liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi ei saa liikmesriik tulemuslikult tugineda** liidu mis tahes institutsiooni, organi või asutuse akti **õigusvastasusele**. See tähendaks nimelt, et liikmesriigil oleks lubatud „ise õigusemõistjaks hakata“, rikkudes kõigepealt liidu õigust ja oodates, et komisjon esitab tema vastu liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi, ja see oleks vastuolus õigusriigi põhimõttega ning solidaarsuskohustustega, mida liikmesriigid on aktsepteerinud ja mis kuuluvad liidu õiguskorra põhialuste hulka. Teisiti on see ainult juhul, kui asjasse puutuv liikmesriik vaidlustab akti, millel **on eriti suured ja ilmsed puudused, mille tõttu võib seda pidada õigustühiseks**.

MÄRKUS: Liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi liikmesriigi vastu, kes ei täida liidu õigusest tulenevaid kohustusi, võivad esitada komisjon või teine liikmesriik. Kui Euroopa Kohus tuvastab rikkumise, peab asjasse puutuv liikmesriik täitma kohtuotsuse võimalikult kiiresti.

Kui komisjon leiab, et liikmesriik ei ole Euroopa Kohtu otsust täitnud, võib ta esitada uue hagi ja nõuda rahaliste sanktsioonide määramist. Kui komisjonile ei ole teatatud direktiivi ülevõtmise meetmetest, võib Euroopa Kohus komisjoni taotlusel määrata rahalised sanktsioonid juba esimeses kohtuotsuses.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Kohtuotsuse [terviktekst ja kokkuvõte](#), juhul kui see koostatakse, on CURIA veebisaidil alates kohtuotsuse kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127.

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)” kaudu ☎ (+32) 2 2964106.

Hoiame ühendust!

¹ Nõukogu 23. novembri 2020. aasta [otsus \(EL\) 2021/3](#) Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta narkootiliste ainete komisjoni uuesti kokku kutsutud 63. istungjärgul seoses kanepi ja kanepiga seotud ainete kandmisega 1961. aasta narkootiliste ainete ühtsesse konventsiooni, mida on muudetud 1972. aasta protokolliga, ja 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsiooni.

² Narkootiliste ainete komisjon on ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu (Ecosoc) üks funktsionaalseid komisjone.

³ Nõukogu 25. oktoobri 2004. aasta [raamotsus 2004/757/JSK](#), millega kehtestatakse miinimumeeskirjad ebaseadusliku uimastiäri kuriteokoosseisu ja karistuste kohta.

⁴ 1961. aasta narkootiliste ainete ühtne konventsioon, mis sõlmiti 30. märtsil 1961 New Yorgis (muudetud 1972. aasta protokolliga 1961. aasta ühtse konventsiooni muutmise kohta) (*United Nations Treaty Series*, 520. kd, nr 7515).

⁵ [ELTL artikli 3 lõige 2](#).

⁶ Lojaalse koostöö põhimõtte on sätestatud [ELL artikli 4 lõikes 3](#).